

Pestprotocol

IKC De Expeditie

Versie 2025

'Iedereen doet er toe!'

Inhoudsopgave

Doel van dit pestprotocol	3
Rollen en verantwoordelijkheden	5
Pesten; begripsomschrijving	6
In de praktijk	9
Uitgangspunten	10
Hoe gaan we er op IKC De Expeditie mee om?	10
Begeleiding	12
Ondertekening	14

Doel van dit pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel:

- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode op IKC De Expeditie prettig en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. We proberen een pedagogisch klimaat te scheppen waarin dit mogelijk is.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
Toch kan het gebeuren dat op IKC De Expeditie pesten voorkomt. In dit protocol leggen we vast hoe we pestgedrag benaderen, wat we doen om pesten te voorkomen, hoe we pesten signaleren en hoe we handelen als pesten toch voorkomt.
- Leerkrachten, directie, leerlingen, (nieuwe) ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Voorwaarden

- Pesten wordt door alle betrokkenen, medewerkers van ons IKC, ouders en kinderen, onderkend als een probleem.
- Alle betrokkenen spannen zich gezamenlijk in om pestgedrag te voorkomen.
- Leerkrachten, medewerkers en ouders zijn alert op pestgedrag en proberen dit tijdig te signaleren.
- Als pesten voorkomt, nemen leerkrachten, medewerkers en ouders duidelijk stelling tegen dit gedrag en ondernemen actie.
- Als het pestgedrag nogmaals voorkomt, volgt het IKC de procedure zoals beschreven in dit pestprotocol.

Rollen en verantwoordelijkheden

IKC Directeur

- Eindverantwoordelijk voor beleid en naleving.
- Wordt betrokken bij ernstige of herhaalde situaties.

Intern Begeleider (tevens de vertrouwenspersoon) / Anti-pestcoördinator

- Coördineert meldingen, begeleidt leerkrachten en houdt zicht op het proces.
- Bewaakt een veilige afhandeling en is aanspreekpunt voor ouders.

Leerkrachten

- Signaleren, registreren en ondernemen direct actie.
- Voeren gesprekken met betrokken leerlingen en houden ouders op de hoogte.

Leerlingen

- Dragen bij aan een veilig klimaat.
- Melden onveilig gedrag bij een volwassene.

Ouders

- Werken mee aan oplossingen en communiceren respectvol.

Pesten; begripsomschrijving

Pesten op ons IKC: Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school/IKC voor, ook bij ons. Het is een probleem dat we onder ogen zien en op ons IKC serieus aan willen pakken. Wat kunnen we als IKC (leerkrachten, kinderen en ouders) doen om het pesten te voorkomen en te bestrijden?

De verschillen tussen plagen en pesten zijn als volgt.

Bij pesten:

- is er sprake van een zekere systematiek of regelmaat en van een ongelijke machtsverhouding;
- is de pester de spreekwoordelijke winnaar en de gepeste de verliezer.
- mag de gepeste niet (meer) voor zichzelf opkomen en loopt het blijvende lichamelijke en/of geestelijke schade op.

Bij plagen daarentegen:

- is er sprake van incidenten en van een gelijke machtsverhouding;
- is er geen winnaar of verliezer;
- is de geplaagde in staat zichzelf te verdedigen en loopt het geen (blijvende) lichamenlijk en/of geestelijke schade op.

Om deze begrippen te verduidelijken wordt hieronder een aantal voorbeelden gegeven van pestgedrag.

Verbaal

- Vernederen: "Haal jij de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden/schreeuwen: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je".
- Belachelijk maken: uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz.)
- Gemene briefjes/e-mails/appjes etc. schrijven.

Fysiek

- Trekken en duwen of zelfs spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie / chantage

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke spelletjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Buitensluiten op basis van bijv. kleding.

Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen.

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie.

Digitaal pesten

Waar vroeger vooral gepest werd door woorden of fysiek, bijvoorbeeld op het schoolplein is dat tegenwoordig anders. Door de opkomst van internet, en social media als Tiktok, Facebook, Snapchat en Instagram worden er steeds meer mogelijkheden gecreëerd om (voornamelijk anoniem) digitaal te pesten. Dit is natuurlijk een zorgelijke ontwikkeling, vooral omdat digitaal pesten erg laagdrempelig is. Er kan heel gemakkelijk agressieve en harde taal richting iemand gebruikt worden. Kinderen die in het “echte leven” gepest worden, zijn ook gemakkelijk slachtoffer van pesten in de digitale wereld. Deze twee vormen van pesten versterken elkaar dan ook nog eens. Het digitaal pesten komt vaak ook nog harder binnen bij een kind, de teksten of plaatjes staan namelijk “zwart op wit” en het kan dus steeds gelezen of bekeken worden. Internet heeft daarnaast natuurlijk ook nog een groot publiek.

Wanneer digitaal pesten wordt gesignaleerd of wordt aangegeven, volgen we dezelfde stappen als bij ‘niet digitaal’ pesten.

Wat verstaan we onder digitaal pesten en hoe signaleren we het?

Kinderen die digitaal gepest worden, worden ook vaak in het normale leven gepest, net zoals de digitale pester meestal zelf ook een kind is die in het normale leven anderen pest.

Signalen dat een kind wellicht gepest wordt via internet en mobiel:

- Niet meer achter de computer willen of niet meer online willen op social media, waar hij juist altijd wel op wilde.
- Extreem competitief gedrag tonen in het gezin en bij vrienden.
- Zenuwachtig vlak voor of na het computeren.
- Wanneer er spullen zijn gestolen op een social spelletje.
- Het gebruik van scheldwoorden, die je als ouder niet eerder hebt gehoord.
- Algemene signalen zoals buikpijn, hoofdpijn, zichzelf isoleren, niet graag naar school gaan, teruglopende schoolprestaties, vaak als laatste gekozen bij het vormen van groepjes.

Digitale pester(s)

Als een kind slachtoffer kan worden van digitaal pesten, zijn er dus helaas aan de andere kant ook kinderen die pesten. Digitaal pesten is namelijk zo gebeurd. Impulsief iets plaatsen op TikTok/Facebook/Instagram, of een beledigend ‘Snap’ via Snapchat naar iemand sturen.

Hoe gaat een digitale pester te werk?

- Vervelende en beledigende teksten via mail, fora, WhatsApp of social media, gericht aan het slachtoffer.
- Het slachtoffer rapporteren als “spammer” en verspreider van “ongewenste boodschappen” waardoor het slachtoffer geblokkeerd wordt op de social media sites.
- Een wachtwoord stelen en inbreken op het account van het slachtoffer. Uit diens naam dan mails gaan versturen of profielinformatie en profielfoto’s veranderen. Met een gestolen wachtwoord kan een dader ook gamespulletjes stelen van het slachtoffer. Wanneer de dader daarna het wachtwoord verandert, kan het slachtoffer niet meer bij zijn eigen account.

-
- Met een mobiel foto's nemen van het slachtoffer in vervelende situaties, en deze online zetten.
  - Een poll (enquête) plaatsen met vervelende vragen over het slachtoffer.
  - De dader abonneert het slachtoffer op (vaak pornografische) spam-mails.
  - De virtuele identiteit van het slachtoffer stelen en daarmee provocerende opmerkingen plaatsten op fora en social media.

In de praktijk

Bij het gepeste kind

Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan.

Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag.

Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen.

De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en hij wil ten koste van alles deze macht behouden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht, als het gepeste kind, bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Zij zijn vaak onmachtig in het hanteren van de juiste sociale vaardigheden.

In de directe kindomgeving

Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het gepeste kind door actief te helpen.

Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt.

Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

Uitgangspunten

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: kinderen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.
Regels en/of wensen worden samen met de kinderen vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de vertrouwenspersoon (Lizette Janssen) en/of de anti-pestcoördinator (Ingrid van der Elsen) van ons IKC nodig. De vertrouwenspersoon en/of de anti-pestcoördinator kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Dit pestprotocol wordt door het hele team, de oudervereniging en de MR onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Hoe gaan we er op IKC De Expeditie mee om?

In eerste instantie worden bij incidenten kinderen gestimuleerd om eerst te proberen er samen uit te komen.

Op het moment dat een van de kinderen (pester, de gepeste, meeloper of stille omstander) er niet uitkomt, heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. Indien er sprake is van pesten, wordt dit niet gezien als klikken.

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Als pesten definitief wordt vastgesteld dan worden de volgende stappen gevolgd:

Stap 1 – Signalering

- Een leerling, ouder of medewerker meldt pestgedrag, of een leerkracht signaleert het.
- De leerkracht verzamelt eerste informatie (wat is er gebeurd, wie waren erbij?).

Stap 2 – Eerste gesprek met de gepeste leerling

- Veiligheid staat voorop.
- De leerkracht biedt steun en maakt afspraken om veiligheid te waarborgen.
- De leerling wordt gehoord zonder oordeel.

Stap 3 – Gesprek met de pester(s)

- De leerkracht spreekt individueel met de betrokken leerling(en).
- Duidelijke uitleg dat pestgedrag nooit acceptabel is.
- De leerling denkt mee over oplossingen en herstelgedrag.

Stap 4 – Contact met ouders/verzorgers

- Ouders van zowel gepeste als pester(s) worden geïnformeerd.
- De school licht de gemaakte afspraken toe en legt het vervolgtraject uit.

Stap 5 – Opstellen van een plan van aanpak

- Leerkracht en interne begeleider (en/of anti-pestcoördinator) stellen samen afspraken op i.s.m. kinderen en ouders:
  - Gedragsafspraken voor de pester(s)
  - Veiligheidsmaatregelen voor de gepeste leerling
  - Eventueel inzetten van deskundige hulp van internen/externen:
    - Groepsgeluk
    - Schoolbegeleidingsdienst
    - de schoolarts van de GGD
    - schoolmaatschappelijk werk
  - Afspraak over monitoring en evaluatie

Stap 6 – Monitoring

- De leerkracht controleert of afspraken worden nagekomen.
- Wekelijks kort overleg met de IB'er of anti-pestcoördinator.

Stap 7 – Evaluatie

- Na 2-4 weken gesprek met alle betrokkenen: wat gaat goed? Wat moet beter?

Mogelijke consequenties

- *Bij eerste incidenten*: herstelgesprek, schriftelijke afspraak, taak of opdracht gericht op bewustwording.
- *Bij herhaald gedrag*: gesprek met ouders, verplichte begeleiding (bijv. sociale vaardigheidstraining).
- *Bij ernstige of terugkerende gevallen*: meteen gesprek met directie, officiële waarschuwing, tijdelijke time-out uit de groep, interne schorsing.
- *Bij extreme situaties*: schorsing of verwijdering volgens het wettelijk kader.

Begeleiding

Preventief werken aan de sociaal emotionele vaardigheden aan de hand van persoonlijke leerdoelen

Leerlingen hebben persoonlijke en sociale vaardigheden nodig om zich te ontwikkelen tot een wereldburger met alles wat daarbij komt kijken. International Primary Curriculum (IPC) kent acht persoonlijke leerdoelen die integraal verweven zijn met het curriculum.

De persoonlijke doelen zijn verweven met de thema's. Dat houdt ook in dat de taken zo zijn geschreven dat kinderen voortdurend ervaringen opdoen die prikkelen en aanzetten tot oefenen of inzicht in de bovengenoemde doelen. Het zijn dus geen woorden op een poster, maar ze liggen daadwerkelijk aan de basis van hoe we kinderen willen laten leren, voelen, denken en handelen.

De 8 persoonlijke doelen:

- Bedachtzaamheid
- Moraliteit
- Communicatie
- Aanpassingsvermogen
- Doorzettingsvermogen
- Onderzoek
- Samenwerking
- Respect

Op IKC De Expeditie wordt om de vier weken een persoonlijk leerdoel centraal gesteld. In deze vier weken wordt het persoonlijk leerdoel verder uitgediept én wordt hierop gereflecteerd door de kinderen. Ook het vieren van waar je in bent gegroeid en het stellen van nieuwe doelen zijn belangrijke momenten in het leerproces. Gedurende iedere lesdag wordt regelmatig gerefereerd naar de persoonlijke leerdoelen om kinderen bewust te maken van deze belangrijke vaardigheden in het leven.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel erg boos worden is vaak een reactie die een pester wil uitlokken: de leerling inlaten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van een leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).

- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel. Corrigeren als het kind wel pest – belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Adviezen aan ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met ouder van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of het aansluiten bij een club/vereniging.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of het aansluiten bij een club/vereniging.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

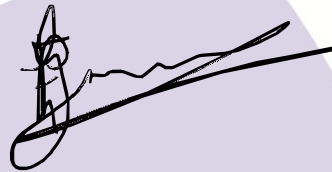
Ondertekening

De schoolleiding, medezeggenschapsraad, en vertrouwenspersoon van IKC De Expeditie onderschrijven de doelstelling en procedure zoals vastgelegd in dit pestprotocol. Zij hebben het protocol op 11-12-2025 ondertekend, het ondertekende origineel ligt ter inzage bij de schoolleiding.

Handwritten signature of Jordy Coops in blue ink, with the name 'coops' written in blue below it.

Jordy Coops
IKC Directeur

Handwritten signature of Lizette Janssen in black ink.

Lizette Janssen
vertrouwenspersoon

Handwritten signature of Ingrid van der Elsen-Derckx in black ink.

Ingrid van der Elsen
anti-pestcoördinator

Handwritten signature of Kevin van den Tillaart in black ink.

Kevin van den Tillaart
Voorzitter MR